

AİLE YAŞAMI VE KADININ TOPLUMDAKİ YERİ

İzmit RAM

- Aile, aynı çatı altında yaşayan, aynı ekonomik koşulları ve kültürü paylaşan, akrabalık bağları ile birleşmiş, en küçük sosyal topluluk olarak tanımlanır ve içinde bulunduğu toplumun bir birimi olarak, onun özelliklerini taşımaktadır (Akça Ay 2007; Aktaş, Teksöz ve Ocakçı, 2012). Toplumun değer yargılarını, gelenek ve göreneklerini, beğenilerini, inançlarını, önyargılarını kısacası, kültürünü yansıtmaktadır (Aktaş vd, 2012). Ailenin doğum öncesi dönemden itibaren tüm yaşam dönemlerinde bireyler üzerinde etkisi olan bir kurum olduğu söylenebilir.
- Aile, hem yapısal hem anlayış temelinde toplumun temelini temsil etmektedir.
- Fizyolojik, ekonomik ve toplumsal yönleriyle aile, bireyi duygusal gelişimi, oluşumu ve davranışları açısından şekillendirip yönlendirmektedir (Aktaş vd. 2012).
- Ulusal, kültürel ve dini değerler aile aktarımı da aile aracılığıyla sağlanmaktadır.

- Sosyal değişim, kentleşme, sanayileşme ve göç gibi unsurlar ile Türk aile yapısında birtakım değişiklikler meydana gelmiştir (Tüfekçi 2003).
- Türkiye'deki aile tipleri kırsal ve kentsel bölgelerde farklılıklar göstermektedir. Kırsal kesimde; kök aile, birleşik aile ve geleneksel geniş aile çeşitleri gözlenmektedir.
- Sanayileşme, iç ve dış göçler, kentleşme, eğitim, iletişim ve ulaşımda yaşanan olumlu gelişmeler geniş aile yapısından çekirdek aileye dönüşümde etkisi olan unsurlardandır. Kurtuluş savaşı yıllarında Türk kadınları erkeklerden boşalan iş yerlerinde çalışmaya başlamış ve Cumhuriyet sonrası sanayileşme, göç ve kentleşme gibi etkenler, sanayi kesiminde ve kamu hizmetlerinde çalışan kadın sayısını arttırmıştır (Aktaş vd, 2012; Razon 2006).

- Endüstrileşmeyle beraber değişen toplum yapısı, kadının görevleri üzerinde de etkili olmuştur.
- Toplumsal cinsiyet rollerine dayalı iş bölümünde geçmişe nazaran birtakım iyileşmeler olsa da günümüzde hala kadın ve erkeğe biçilen roller konusunda keskin sınırlar olduğu görölmektedir. (Adak, 2007).
- Kadının eğitim seviyesinin artması, çalışma yaşamına katılması gibi değişimler aile içindeki konum, çocukların bakımı ve ev içi işlerin paylaşımı konularında daha demokratik ve eşitlikçi bir yaklaşım görölmeye başlansa da kadın açısından dezavantajlı durumun sürdüğü söylenebilir.*

- Kadın istihdamının yetersizliği, düşük ücretle çalıştırılma, ev işleri ve çocuk bakımı konusunda harcanan emeğin maddi karşılığının olmaması ve kadınların sosyal güvencelerinin olmaması gibi nedenler eşlerine bağımlı bir yaşam sürdürmelerine neden olmaktadır.
- Ayrımcılığa yol açan geleneksel yaklaşımlar her alanda eşitsizliğin olduğu uygulamaları beraberinde getirmektedir. Bununla birlikte çeşitli yasal düzenlemeler ve teşvikler ile kadınların eğitim, sağlık ve ekonomi alanlarında güçlendirilmesine yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Adak N. Kadınların ikilemi: iş ve aile yaşamı. Sosyoloji Dergisi 2007; 17: 137-152.
- Aktaş, E., Teksöz, E. ve Ocakçı, A. F..(2012). Ailede kadının değişen rolünün çocuk sağlığına etkisi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi, 28(1), 73-80.
- Akça Ay F. Temel hemşirelik kavramlar, ilkeler, uygulamalar. 1. Basım, İstanbul: Medikal Yayıncılık, 2007; 23.
- <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2012-99-1179>
- Razon N. Çalışan anne ve çocuğu. Ana-Baba Okulu. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2006; 229-243.
- T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü Türkiye Aile Yapısı Araştırması, 2016.
- Tüfekçi S. Kırsal kesimlerden büyük şehirlere göç ve göçün aile yapısında meydana getirdiği değişiklikler (İstanbul örneği). Yüksek Lisans Tezi. Isparta: SDÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü. 2003: 76-86.